Савецкая Беларусь

Выданьне Ўсебеларускага Выканаўчага Камітэту Саветаў.

Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Кошт нумару—5 руб. (вып. 22 г.

Падпісная плата—
Звычайная—225 р. льготная—125 р.

Плата за абвесткі—175 руб. за радок пэтыту. Сьпешныя—на 50% даражэй.

Плата за публікацыю аб страце дакумэнтаў:
За 1 дакумэнт—500 руб
„ кожны дадатковы—200 руб.
„ копію квітанцыі—100 руб.

Чырвон. і атрымаўцам Сац. Забясьпекі—дарэмна.
Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Контрагэнцтве пры Дзяржаўным Выдавецтве.
(Менск, Петрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
МЕНСК, Петрапаўлаўская, 28.

ТРЭЦІ ГОД ВЫДАНЬНЯ. Штодзенная газэта. № 223 (628). Субота, 7-га кастрычніка 1922 г.

Гатуюцца.

За апошнія пару тыдняў сталася неяк, што пытаньне аб Дарданеллах ды Босфору засланіла ўсе іншыя пытаньні ня толькі ў габінэтах дыплёматаў, але таксама і ў газэтах, як савецкіх, так і заграніч-ных. І ня толькі газэтныя палітыкі на ўсе лады абмяркоўваюць пытаньне аб Дарданеллах, аб магчымасьці ангельска-турэцкай вайны, аб зацікаўленасьці Савецкай фэдэрацыі ў пралівах і розныя іншыя пытаньні ня менш як усясьветнай вагі, але нават і старыя бабы на рынку гутараць аб «англічанах» і «турку».

Тымчасам апошнія дні прынесьлі шмат вестак, маючых для нас непараўнана большую цікавасьць. Дарданеллы са сваімі туркамі ды ангельцамі ад нас далёка, а тут-ось каля нас ёсьць адна вельмі цікавая, шмат цікавейшая для нас за ўсе Дарданеллы ў сьвеце, дзяржава.

Наш чырвоны Менск, сталіца Савецкай Беларусі, знаходзіцца толькі ў 35 вёрстах ад граніцы сучаснай імпэрыялістычнай Польшчы. Зьвер польскага імпэрыялізму пакуль што ляжыць ціха: ён стараецца праглынуць і пераварыць захопленае. Але нам трэба быць на варце, трэба пільна сачыць за ўсім, што робіцца па той бок сьцяны, аддзяляючай нас ад панства польскага Імпэрыялізму.

Савецкая фэдэрацыя, шчыра прагнучы ладу і спакою, каб мець магчымасьць заняцца культурным і эканамічным будаўніцтвам, даўно ўжо запрапанавала сваім суседзям па заходняй граніцы склікаць канфэрэнцыю дзеля разгляду пытаньня аб скарачэньні лічбы войска. Савецкая фэдэрацыя магла ад шчырага сэрца зрабіць гэтую прапазіцыю, бо сама яна не вядзе і ня думае весьці захопніцкай, імпэрыялістычнай палітыкі. Зусім іначай стаяць справы ў нашых суседзяў, галоўным чынам, Польшчы і Румыніі. У іх усё яшчэ туманяцца галавы і вочы ваенным задзёрам; ім усё яшчэ марыцца пажыва коштам Савецкай фэдэрацыі. Поўная мірных замераў прапазіцыя Савецкай фэдэрацыі ім саўсім не па сэрцу.

Але разам з тым і адмовіцца ад удзелу ў конфэрэнцыі, якая прапануецца Савецкай фэдэрацыяй, таксама нельга, бо гэта значыла-б выявіць перад усім сьветам свае ваяўнічыя, захопніцкія тэндэнцыі. І доўгі час усе гэтыя малыя, але вельмі прагавітыя зьвяркі, як Румынія, Польшча, Фінляндыя, а за імі Эстонія і Латвія, доўгі час ня ведалі, што адказаць на прапанаваньне Савецкай фэдэрацыі. Ці ісьці на канфэрэнцыю, ці не. Потым яны ўбачылі, што далей цягнуць немагчыма, і адказалі, што на канфэрэнцыю, назначаную ў Маскве, яны сваіх дэлегатаў вышлюць. Але перад гэтым яны склікалі ў Варшаве нараду прадстаўнікоў Гэнэральных Штабаў Польшчы, Румыніі, Фінляндыі, Эстоніі і Латвіі. Усё заданьне гэтай нарады—гэта вышукаць спосаб выкруціцца з таго нявыгоднага становішча, у якое паставіла іх прапазіцыя Савецкай дыплёматыі. Бо ні аб якім адмаўленьні ад сваіх плянаў яны ня хочуць і думаць.

У зьвязку з гэтай канфэрэнцыяй аб разброеньні асаблівай цікавасьці набіраюць весткі, атрыманыя з Парыжу. Гэтыя весткі сьведчаць, што Францыя па-ранейшаму хоча трымаць Польшчу і Румынію ў поўнай баявой гатоўнасьці, каб у патрэбны момэнт напусьціць на Савецкую фэдэрацыю.

Вядомы палітычны дзеяч Францыі Тард'е надрукаваў у газэце «Эко Насьональ» артыкул, у якім ён выяўляе двулічнасьць палітыкі Пуанкарэ. З аднаго боку, Пуанкарэ стрымлівае Англію ад нападу на Турэччыну, выступае ў ролі прымірыцеля, а з другога боку—патрабуе ад фінансавай камісіі палаты дэпутатаў шматмільённых крэдытаў на ўзброеньне на Ўсходзе. Парыскі дапісчык нямецкай газэты «Бэрлінэр Тагэблят» дае гэтаму такое тлумачэньне, угрунтованае на вестках з афіцыяльных крыніц: у праекце францускага бюджэту прадбачыцца магчымасьць перадачы Польшчы і Чэха-Славакіі вайсковых матар'ялаў агульным коштам на 200 мільёнаў франкаў. Аднак, францускі ўрад высунуў праэкт навялічэньня гэтых крэдытаў; праэкт гэты дагэтуль ня быў пастаўлен на разгляд палаты, бо палата разьехалася на вакацыі. Незважаючы на гэта, Пуанкарэ напіскае на фінансавую камісію, патрабуючы павялічыць сродкі абароны дзяржаў, якія знаходзяцца «пад пагрозаю нападу з боку Савецкай Расеі». Пуанкарэ патрабуе, каб Францыя адпусьціла вайсковых матар'ялаў Румыніі, Польшчы і Чэха-Славакіі, кожнай дзяржаве коштам на сто мільёнаў франкаў, а ўсяго на 300 мільёнаў франкаў. Пуанкарэ заявіле, што пасылка гэтых вайсковых матар'ялаў зусім не накіравана проціў турак, але магчыма, што Малой Антанце калі-небудзь прыдзецца адбівацца ад нападу Расеі, альбо Баўгарыі, што дзяржавы Малой Антанты павінны быць гатовы да абароны, і што гэта у інтарэсах самой Францыі.

Адным словам, тут хоць другімі словамі, але выказана старая, вядомая нам ісьціна, што Польшча і Румынія—гэта злыя сабакі францускага капіталізму, якіх ён у кожны момант можа нацкаваць на Савецкую фэдэрацыю.

Чырвонаармеец, будзь на варце!

К здарэньням на Бліжнім Усходзе.

Згода падпісана.

ЛЁНДАН, 5-10. Перамаўленьні ў Мэданії ўжо далі вынікі. 5-га кастрычніка падпісана папярэдняя згода.

Падрабязгі згоды.

ГАННОВЭР, 5-10. 3-га кастрычніка ўвечары на барту францускага крэйсэра «Эдгард Квінэ» заснован папярэдні дагавор між дэлегатамі Турэччыны і Антанты. Згодна дагавору, грэкі ў 10-дзённы тэрмін абавязаны ачысьціць Фракію да ракі Марыцы, уключаючы Адрыянопаль. Кемалісцкая армія мае права заняць Фракію толькі пасьля мірнага дагавору. Да падпісаньня дагавору Фракія будзе кіравацца прадстаўнікамі Англіі, Францыі і Італіі і акупіруецца саюзным войскам.

У выпадку адмаўленьня грэкаў ад ачышчэньня Фракіі, ангельскі флёт супольна з міжсаюзьніцкімі эскадрамі абавязуецца зачыніць грэцкія парты, а турэцкая армія мае права пераправіцца праз пралівы з мэтай выгнаньня грэкаў з Фракіі. Ангорскі ўрад згаджаецца з тым, што саюзьнікі будуць у Канстантынопалі да канчатковага заснаваньня міру. Грамадзянскія ўстановы ангорскага ўраду зараз жа пераводзяцца ў Канстантынопаль. Сталіца Турэччыны, такім чынам, часова застаецца пад зьмешаным кіраўніцтвам саюзьнікаў і туркаў. Ангельскае і турэцкае войска абавязуецца зараз жа ачысьціць нэйтральную паласу. Па пытаньню аб пралівах у папярэднім дагаворы нічога не гаворыцца.

Грэкі супроць дагавору.

ПАРЫЖ, 5-10. З Афін паведамляюць, што грэцкія прадстаўнікі ў Лёндане атрымалі інструкцыю ні ў якім выпадку не згаджацца на ачышчэньне Фракіі. У Грэцыі абвешчана мабілізацыя радзіўшыхся ў 1907 і 8 гадох.

Вэнізэлос за ўступкі.

ЛЁНДАН, 5-10. Вэнізэлос паведаміў грэцкі ўрад, што ён згодзен на ўдзел у працы грэцкага ўраду толькі пры ўмовах, што грэцкае войска будзе выклікана з Фракіі.

Крызыс Грэцыі ня спыняецца.

ГАННОВЭР, 5—10 Міністэрскі крызыс у Грэцыі ўсё яшчэ цягнецца.

Пачатак замірэньня.

НАУЭН, 3—10. Замірэньне на грэка турэцкім фронце пачалося 2-га кастрычніка.

Турэччына за ўдзел Расеі.

АНГОРА, 3—10. У адказе ангорскага ўраду саюзьнікам Турэччына будзе дамагацца абавязковага ўдзелу Расеі на бліжня усходняй канфэрэнцыі.

Канец „двухспалавіннага“ інтэрнацыяналу.

Партыя незалежных сацыял-дэмакратаў Нямеччыны аб'ядналася з партыяй Шэйдэманаў—Носке. Інакш кажучы, другая праглынула без астатку першую, і, гэткім чынам, трэснуў двухспалавінны інтэрнацыянал, які сыграў у гісторыі рабочага руху самую пакасную ролю.

Ён быў заснован у дзень, калі над Эўропай пранясьліся маланкі сацыяльнай рэвалюцыі, калі старыя згоднiцкія партыі трацілі ў рабочых аўтарытэт, і справядлівым правадыром пралетарыяту рабіўся камунізм.

Але камунізм у Нямеччыне і іншых краёх быў яшчэ малады і ня здолеў ахапіць разам рабочага руху.

На гістарычную сцэну паказаўся двухспалавінны інтэрнацыянал. Сярод яго заснавацеляў зьявіліся старыя правадыры, не згнюшаныя простай здрадай рабочае клясы, а некаторыя з іх нават пакрыты слаўнай барацьбы з ваеншчынай. Але гэта ўсё бязвольныя, бяздзейныя людзі тыпу расейскіх Мартавых. Яны здольны гаварыць добра, але ня здольны ні к кепскай, ні к харошай дзейнасьці. Яны хныкальшчыкі, старыя нянькі, якія гатовы плакаць над дурэючымі дзяцьмі. А да іх далучыліся спрытныя прайдохі, якія ведаюць, чаго хочуць. І склалася партыя «інтэрнацыянал», гістарычная мэта якога атручваць баявую энэргію рабочае клясы

У дні рэвалюцыйных паўстаньняў (і ў Нямеччыне, і ў Італіі) гэтыя партыі займаюцца «прымірэньнем» змагаючыхся бакоў і заусёды з адным вынікам: прадаюць рабочую клясу ў рукі ворагаў.

Доўга іструваць гэткі «інтэрнацыянал ня мог. Ён ня здолеў нават падтрымаць ідэю «адзінага фронту» супроць наступу капітала і пакорна згарнуў свой сьцяг перад Шэйдэманам—Носке.

Якраз з гэтага моманту песьня «незалежных» і іх двухспалавіннасьці была адпета. Адхіліўшы атакі рабочае клясы, капітал пачаў адчуваць сябе трывалей, яго «сацыялісты» зноў атрымалі запэўненасьць.

Пайсьці ўлева для іх здавалася страшным.

Надыйшло забойства Ратэнаў, «рэспубліка ў апасцы». Добрая прычына, каб пакончыць самагубствам фармальна і кінуцца ў абоймы Шэйдэманаў, а з ім і Гуго Стыннэсаў, нямецкіх Рабушынскіх, сапраўдных «ратаўнікоў» рэспублікі.

Гэты факт злучэньня ня будзе адзначан у гісторыі буйнай адзнакай: адыйшла ад жыцьця мёртвая партыя, і толькі — партыя, якая блыталася ў нагах пралетарыяту.

Бязумоўна, яна прынясе «сацыял-здраднікам» частку свайго ўплыву. Яна ўзмоцніць іх фронт капіталу. Але разам з тым уход двухспалавіннікаў з гістарычнай сцэны ачышчае атмасфэру барацьбы. Камунізм выйграе ў гэтай барацьбе.

Стыннэс прадаў нямецкіх пралетарыяў Лібэрзаку, францускаму капіталу, сацыял-здраднікі падтрымліваюць Стыннэса—рэспубліка «выратавана», а пралетары замест 8 атрымліваюць 10 гадзін працы і страшэнную дарагоўлю і голад. Вось факты, ад якіх не ўцячэш і якія вядуць рабочых пад сьцяг рэвалюцыі. Супроць рабочых шэйдэманаўцы накіроўваюць рэпрэсіі, выключаюць іх з сваіх арганізацыяў. Усё гэта гаворыць за пашырэньне камунізму.

Фронт капіталу ўмацаваўся на момант, а фронт камунізму няўтрымна пашыраецца.

І. Ф.

У Савецкай Фэдэрацыі.

Чычэрын у Маскве.

МАСКВА, 5—10. У Маскву вярнуўся Народны Камісар Заграничных Спраў Чычэрын.

Падатак на прыбыткі і маемасьць.

МАСКВА, 4—10. Народны Камісарыят Грашовых Спраў унёс у Савет Народных Камісараў праэкт пастановы аб падатку на прыбыткі і маемасьць.

Зварот параходаў.

ПЕЦЯРБУРГ, 4—10. У бягучую навігацыю Англія варочае Савецкай Расеі 9 параходаў.

Выстаўка ў Пецярбургу.

ПЕЦЯРБУРГ, 5—10. У Пецярбургу адчынілася сельска-гаспадарчая выстаўка.

На Ўкраіне.

ХАРКАЎ, 4—10. Тав. Фрунзе, які аб'ехаў Украіну, паведаміў, што на Ўкраіне бандытызм страціў усе апоры сярод сялянства. Здача натуральнага падатку адбываецца пасьпешна. Плян азімага засеву надбліжаецца к даваеннаму часу.

Транспарт у апасцы.

МАСКВА, 3-10. На зьезьдзе транспартнікаў Дзяржынскі паведаміў, што транспарт адчувае недахват сродкаў, матар'ялаў і запасных частак. Дзяржынскі выказаўся супроць спробы шукаць паратунку ад цяжкага становішча транспарту шляхам пераходу чыгунак к чужаземнаму капіталу. Дэфіцыт павінен быць пакрыты сродкамі дзяржавы.

Барацьба з хабарам.

Думаюць, што хабар непабядзімы. Быў ён у Расеі манархічнай, а яшчэ больш пашырыўся ў Расеі Савецкай. А непабядзімы ён затым, што ў грунце яго ляжыць «эканамічная неабходнасьць».

Так і пойдзе гэтая думка ў гушчу грамад, складаючы як бы ідэолёгічны грунт гэтаму дрэннаму зьявішчу нашага быту. Думаецца, аднак, што думка гэта хітра і не без карысьці выдумана тымі, хто да яе мае дычыненьне. На самай справе, кола хабарнікаў ужо не на гэтальві шырокае і ўсё абыймаючае, каб яго нельга было сьціснуць. Праўда, ёсьць хабарнікі, якіх вымушае стаць на шлях хабарніцтва выключная беднасьць. Але ці многа гэткіх катагорыяў, якім даюцца хабары? Бо даюць тым, у кога патрэба абывацеля больш ці менш заўсёдная. А калі людзі баруць хабар заўсёды, тым самым з катагорыі маючых патрэбу яны выпадаюць.

Але ўсё ткі не яны зьяўляюцца грунтоўнай катагорыяй хабарнікаў. Ёсьць другая больш сацідная, буйна-крадзежная, больш растляваючая спадчына капіталістычнага строю. Вось гэта катагорыя і зьяўляецца заснавацелем ідэолёгіі хабарніцтва.

Гэта пасрэднікі, камісіянэры, не ганьбуючыя спэцы, і даючыя, і бяручыя. Тут хабар здабывае аблічча «законнага процанту» «падарунку» і гэтак далей.

На гэты бок і павінна быць звернена грунтоўная ўвага барацьбы з хабарам.

Залежна ад тыпу хабара патрэбна будаваць і тыпы барацьбы: пасту овым палепшаньнем матар'яльнага быту там, дзе на злачынствы ідуць на крайняй беднасьці, і вялікай карай там, дзе хабар носіць «прыстойны» характар, але непрыстойныя абхваты і мае непрыстойныя карані.

Супроць хабара патрэбен сапраўдны паход, як супроць контр-рэвалюцыі.

Бязумоўна, хабар па тыпу нельга мерыць на адну мерку. Кожны хабар, асабліва спачатку барацьбы з ім, павінен ацэньвацца з усіх бакоў. І можа здарыцца, што самы «законны» па выгляду зьявіцца самым злачынным па справе.

Барацьба з хабарам павінна быць шырока разгорнена. Яна павінна, апроч усяго іншага, паказаць нашым гаспадарчым органам, як трэба гаспадарыць.

Зразумела, што яна нанясе пасрэдніцтву, камісіянэрству сур'ёзны ўдар. І гэта будзе лепшым эканамічным вынікам барацьбы з хабарам.

Нэп разгуляўся і яго трэба супакоіць. У лішняй бясьпечнасьці нэпманства вінавата ў вялікай меры і наша ўласнае нязнайства. Будзем жа вучыцца ня толькі плацячы «настанікам», але і моцна караючы за іх кепскую навуку.

І. П.

Збор харчовага падатку.

Да тэрміну.
(Барысаўскі павет).

За апошнія дні прыкмячаецца вялікае ажыўленьне ў здачы харчовага падатку.

Шмат валасьцёў здаюць падатак да тэрміну.

[illegible]яне Прусавіцкай воласьці ў [illegible]м складзе прывезьлі падатак [illegible] дзён да тэрміну, прычым 2 [illegible]кіх саветы: Ушнянскі і Ульяна[illegible] здалі ўсе 100 проц. [illegible] сельскіх саветаў Лагойскай вол. [illegible] сельскіх саветы Юраўскай вол. 2 сельскіх саветы Зембінскай вол. і ў поўным складзе Кішына-Слабодзкая вол. таксама прывезьлі падатак да тэрміну.

На прыёмачным пункце Барысаўскай загатоўчай канторы штодня зьбіраецца каля 1000 фурманак.

Да 27-га верасьня Смалевіцкай загатоўчай канторай атрымана 47.758 пуд. у жытніх адзінках.

За нядбайнасьць.
(Вяляцічы, Барысаўск. пав.).

Сэсіяй Народнага Суда ў Вяляцічкай вол. засуджана 30 чалавек за няздачу падатку да тэрміну.

Царкоўнае жыцьцё.

К царкоўнаму расколу на Беларусі.

Вышэйшая Царкоўная Ўправа ня прызнала абвешчаны менскім гарадзкім духавенствам акт аўтаноміі беларускай царквы, а таксама ўзьвядзеньне эпіскапа Мэлхісэдэка ў мітрапаліты з тэй прычыны, што аўтаномія была абвешчана без выкананьня канонаў і бяз ведама праваслаўнага духавенства і вернуючага грамадзянства Беларусі.

Аб гэтым Вышэйшая Царкоўная Ўправа паведаміла свайго ўпаўнаважанага прадстаўніка на Беларусі, прапанаваўшы арганізаваць Царкоўную Ўправу Беларусі на агульных умовах. Пастанова Вышэйшай Царкоўнай Управы абвешчана Царкоўнай Управе Беларусі і эпіскапу Мэлхісэдэку.

Барысаў.

Старое, гісторычнае мястэчка. Кругом відаць крывавая рука палякоў. Горад на тры чверці зьнішчаны і, напэўна, ня хутка будзе адбудованы.

Жыцьцё у Барысаве можна прыраўнаць к восені: хмурна, сьлякотна, ціха, як у тым балоце. Толькі у кірмаш стаіць гоман на рынку дзе шперка ідзе гандаль новых нэпманаў. Грамадзянскага жыцьця зусім ня відаць. Кругом абывацельшчына, мяшчанства. Усе гэтыя абывацелі, як тыя прусакі, пазабіраліся ў шчыліны і сядзяць там, сядзяць ціхутка, супакойна

На ўсім ляжыць пячатка лені, абломаўшчыны. Нават у партыйных і прафэсыянальных арганізацыях усё робіцца паволі, без ахвоты, без запалу.

У „тэатры „Чырвоная Зорка" ставяцца колькі разоў у тыдзень водэвільчыкі трупаю з фабрыкі «Бярэзіна", альбо праежджым антрэпрэнёрам.

Ні ігра, ні падбор п'ес не дае нічога мастацкага ні сэрцу, ні розуму слухача.

Ёсьць мясцовая бібліатэка. Хоць да гэтай „бібліатэкі і ўчашчаюць абывацелі, але ж яна слаба папаўняецца новаю літэратурай і журналамі. Ёсьць і рабочы клюб. Але ён часьцей за ўсё стаіць пустым.

Дзе праводзяць рабочыя і нават партыйныя доўгія вечары,—адзін Аллах ведае.

Газэты „Савецкая Беларусь" і з сьвечкаю ня знойдзеш. Яе няма ні ў рабочым клюбе, ні ў бібліатэны, ні нават у Пэдагагічным Тэхнікуме.

У астатнія часы Палітпрасьвет і Культаддзел Паватовага Прафэсыянальнага Бюро пачаў наладжваць лекцыі.

На лекцыі прыходзе чал. 20—30.

Моладзь мае тут сваю „Захараўскую" і толча яе да самай поўначы.

Ёсьць надзея, што хоць зімою распачнецца культурна-асьветная праца прафэсыянальных і партыйных арганізацыяў.

А. Сяжкевіч.

Выбары у Савет.

Пабеда у Беларускім Пэдагагічным Тэхнікуме.

Быстра напаўняецца клюб Сьвярдлова выбаршчыкамі. Сяговьня ў гэтым рабочым клюбе розная публіка. Маладая, большай часткай апранутыя ў шэрыя чырвонаармейскія шынелі ўперамешку з рабочымі блюзамі.

Гэта слухачы Беларускага Пэдагагічнага Тэхнікуму і студэнты вячэрняга Рабочага Факультэту.

У файэ ідзе бойкая прадажа кніг літэратурнага стала пры Ляхаўскім раённым камітэце.

Да пачатку схода групамі зьбіраюцца выбаршчыкі, абмяркоўваючы сьпісы дэпутатаў у Савет.

І вось, у перапоўненай залі адчыняецца сход. Выбары ў прэзыдыум. Выклікаюцца прозьвішчы рабфакаўцаў і слухачоў Пэдагагічнага Тэхнікуму.

Прапануюць з прысутнічаючых на сходзе: т. т. Бэгуцкага, Нодэля, Ігнатоўскага.

Дакладчык т. Ігнатоўскі чытае справаздачу аб дзейнасьці Гарадзкога Савету на беларускай мове. Слухаюць уважна.

Спатыкаюць і праводзяць бурнымі воплескамі. У ім вітаюць камуністычную партыю, ад імя якой ён выступае.

Рэзалюцыя, якая прапануецца рабфакаўцам т. Гусік, прымаецца ўсімі. Яна ўхваляе працу Гарадзкога Савету. Наказ партыі спатыкаецца бурай воплескаў.

Але... тут зьяўляецца група слухачоў Пэдагагічнага Тэхнікуму са сваімі нацыяналістычнымі настроямі. Яна ўносіць папраўку к наказу: параўняць Пэдагагічны Тэхнікум з Рабочым Факультэтам, як выхавацелем чырвоных спэцаў па адраджэньню «сацыяльна-нацыянальнай культуры».

На першы погляд зусім нявінная папраўка. Тут і «чырвоныя спэцы», тут і «сацыяльная» культура.

Тав. Бэгуцкі з належнай яму рэвалюцыйнай тактыкай выкрывае контр-рэвалюцыйную істоту гэтай папраўкі.

Громам воплескаў вітаецца гэтае тлумачэньне, папраўка касуецца. Усяго два галасы за яе.

Выбары. Маюцца два сьпісы: адзін камуністычны, другі ад групы Пэдагагічнага Тэхнікуму. У абудвых значыцца Ігнатоўскі, які сваё прозьвішча з другога сьпісу зьнімае. Другі сьпіс зьнімаецца самой групай з прычыны таго, што ў першым маюцца прадстаўнікі Пэдагагічнага Тэхнікуму. Справа вырашаецца прасьцей.

Сьпіс партыі прымаецца аднагалосна. Толькі дзьве рукі ўстрымаліся. Мусіць, ня могуць зьмірыцца з тым, што сацыял-шавіністы не пападаюць у Савет.

Сьпяваньнем «Інтэрнацыяналу» спатыкаюць студэнты сваіх выбраных: т. т. Ігнатоўскага, Гусіка і Шпакоўскага і кандыдатаў к ім: т. т. Анкуда і Палонскага. Усе камуністы.

Дарэмны былі надзеі беларускіх шавіністаў, якія хацелі пралезьці ў Савет за кошт слухачоў Беларускага Пэдагагічнага Тэхнікуму. Іх надзеі трэснулі, як трэскаецца шавіністычны рух на Беларусі.

На гэтым грунце яшчэ мусіць адбыцца барацьба, барацьба ідэолёгічная. Пэдагагічны Тэхнікум пачаў добра. Пажадаем яму яшчэ лепш кончыць.

М. Ахмаціў.

Бюльлетэнь № 67

Менскай Мэтэоролёгічнай Станцыі
Галоўнай Фізычнай Обсэрваторыі
пры Менскай Дасьледчай Балотнай Станцыі.
За 5 і 6 кастрычніка 1922 году.

СТРУМЭНТ.	1 гадзіна дню.	9 гадз. вечара.	7 гадз раніцы
Баромэтр	726,3 m/m	737,6 m/m	737,8 m/m
Тэрмомэтр	6,6°	5,4°	3,8°
Максымальны тэрмомэтр	8,3°	8,8°	5,7°
Мінімальны тэрмомэтр	5,4°	5,6°	3,7°
Вільгаць параўнаўчая	90°/o	97°/o	93°/o
Асадкі ў мілімэтрах	—	—	1,7
Грунтавы тэрмомэтр на глыбыні 0,8 м.	8,6°	8,6°	8,6°
« » « » 0,4 мэтра	7,8°	8,0°	7,6°

Днём дождж і дробны град у працягу 5 хвілін. Раніцой дробны дождж.

Зьезд селянскіх камітэтаў.

У Менску закончыўся павятовы зьезд сялянскіх камітэтаў узаемнай дапамогі; прысутнічалі прадстаўнікі бадай-што ўсіх валасьцей. На павеце арганізавана каля 300 сельскіх і валасных камітэтаў. Камітэты пачалі працу па збору натуральнага фонду і практычную працу. Сабрана 475 пудоў жыта і 140.000 руб. грашыма. Больш за ўсіх сабралі Вяліка-сельская Радашковіцкая і Астрашыцка-Гарадзецкая воласьці!

Камітэты праводзілі працу па заараньню поля сем'яў чырвонаармейцаў. Варта ўвагі пастанова зьезду аб зьбіраньні з грамадзян пры перамоле ў млыне збожжа на палове фунта з кожнага пуда, прычым беднае жыхарства ня плаціць. Апроч таго, пастаноўлена браць ад 1 да 2 пудоў збожжа ад грамадзян, якія робяць вясельныя гульні і танцы, і ня менш 1 пуда ад грамадзян, якія спраўляюць вечары вясёласьці, калі яны ня маюць навукова-асьветнага характару. Вынесеч яшчэ цэлы шэраг пастановаў для збору натуральнага фонду. Зьездам пасланы дзьве прывітальныя тэлеграмы: Леніну і Калініну.

Па Менску.

Дапамога школам сельскіх мясцовасьцяў.

Абавязковая дапамога бацькоў вучняў школам распаўсюджваецца і на сямёхгодкі, якія знаходзяцца ў сельскіх мясцовасьцях. Процант зволеных ад абавязковай дапамогі засноўваецца Аддзелам Народнай Асьветы. Стаўка для членаў прафэсыянальных саюзаў памяншаецца для мястэчак на 10 працантаў, у параўнаньні з стаўкамі павятовых гарадоў. Кустары ад платы не звальняюцца. Норма дапамогі у сельскіх мясцовасьцях для 1 катагорыі 1 з паловай пуд. жыта.

Дармавыя лекі.

Ва ўсіх амбуляторыях гораду отпуск дармавых лекаў робіцца толькі па рэцэптах амбуляторных урачоў. Ад прыватных урачоў рэцэпты ня прымаюцца.

Перадача Гомельскага музэю.

Народным Камісарыятам Асьветы паднята хадайніцтва перад Цэнтрам аб перадачы „Гомельскага музэю вабласному музэю Беларусі.

Дзяржаўная бібліатэка.

Ідзе праца па разборцы бібліатэкі духоўнай сэмінарыі. Унесена ў інвэнтар дастаўленая з Масквы бібліатэка Карнілава, у якой маецца каля 2.000 тамоў. Канчаецца разбор бібліатэкі акадэміка Карскага, якая будзе цалком зьмешчана ў беларускім аддзеле.

— АДКРЫТА —
ПАДПІСКА
—) на усе (—
ГАЗЭТЫ
мясцовыя і цэнтральныя
— на —
КАСТРЫЧНІК месяц
Цэны тыя самыя, што і ў верасьні.

Контрагэнцтва
Цэнтр. Вык. Кам. Беларусі
Петрапаўлаўская, 8.

Падпісная плата
на КАСТРЫЧНІК
на мясцовыя газэты:

Звезда—225 р.
Дэр Вэкэр—225 р.
Сав. Беларусь—225 р.
(льготн. 125 р.)
Mlot 150 руб.,
льготн. 80 р.

на цэнтральныя газэты:

Известия ВЦИК	250 р.
Правда	250 р.
Труд	250 р.
Экономическ. жизнь	250 р.
Беднота	160 р.
Дэр Эмэс	130 р.
Гудок	120 р.
Прод. газета	120 р.
Рабочая Москва	125 р.
Рабочая газета	150 р.

1-я Савецкая друкарня Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі Менск Р. Ц. (№ 927)

Новая канстытуцыя сельскіх саветаў.

Цэнтральным Выканаўчым Камітэтам Беларусі зацьверджан новы праэкт Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў аб арганізацыі сельскіх саветаў.

Сельскія саветы засноўваюцца ў пунктах, дзе маецца ня менш 400 жыхароў, з рахункам—1 дэпутат на 200 чалавек. Савет павінен складацца з ліку дэпутатаў ня больш 25. Валасныя зьезды складаюцца з рахункам—4 дэпутаты на кожныя 10 членаў сельскіх саветаў і па 1 делегату на 50 выбірацеляў ад саветаў фабрык і заводаў, ляжачых за межамі заселеных пунктаў на тэрыторыі належнай воласьці. На павятовыя зьезды выбіраецца ад сельскіх саветаў па 1 дэпутату на 2.000 жыхароў. Ад саветаў гарадоў і фабрычна-заводзкіх пасёлкаў, а таксама саветаў фабрык і заводаў, якія знаходзяцца за межамі пасяленьня, па 1 делегату на 200 выбірацеляў. Павятовыя выканаўчыя камітэты будуць складацца з 11 членаў і 5 кандыдатаў.

Інспэктуора Сацыяльнага Выхаваньня.

За час крышталізацыі справы народнае асьветы ўстанавілася інспэктура сацыяльнага выхаваньня, галоўнай мэтай якой зьяўляецца нагляд над выпаўненьнем асноўных школьных дэкрэтаў і над пэдагагічнаю часткаю школ. Школы ж кожнага павету ці места ня могуць разглядацца як зусім асобныя незалежныя адна ад аднэй установы. Яны робяць агульную справу і павінны быць аб'яднаны ў сваёй працы ня толькі надворна—шляхам чадуладнасьці адным установам, але і ўнутрана.

Разьвіцьцё і прагрэс усяе школьнае справы мажлівы толькі пры дапасаванасьці працы ўсіх школ павету. Рэзультат спробаў новае школы лепшых настаўнікаў павінен рабіцца багацьцем усіх школ. вялікі адход ад сярэдняй нормы, вялікія хібы павінны рэгулявацца і выпраўляцца.

А ўсё гэта можа быць дасягнута толькі шляхам планова арганізаванага аб'езду школ, мэтаю якога якраз павінна быць: азнаямленьне з становішчам школьнае гаспадаркі, з рэзультатамі дзейнасьці школ і іншых асьветных устаноў; помач настаўнікам і ўстановам у іх працы; выяўленьне на мясцох асьветных патрэбаў насяленьня і сродкаў іх здаволеньне, якія найбольш выходзяць да гэтае мясцовасьці.

Не сумляваемся, што і загадчык ... Адд. Нар. Асьветы калінебудзь над'едзе ў школу, але гэта выпадкова—пры адчыненьні школы, вырашэньні якогась важнага пытаньня на месцы і інш. Сыстэматычнае ж, пляновае і пэрыадычнае абсьледаваньне справы народнае асьветы ў павеце ляжыць на інспэктары, якому неабходна знаёмства з асьветнаю справаю на мясцох ня толькі ў яе статыцы—тым ці іншым становішчы, але і дынаміцы—руху й жыцьці. А гэта патрабуе найменш двухразовага прыезду ў школу ў працягу вучэбнага часу.

Гэткі пляновы аб'езд школ можа быць карысным толькі тады, калі на інспэктара прыходзіцца ня вельмі многа школ.

Перш за ўсё, разумеецца, інспэктар павінен быць добра знаём з мэтадамі выкладаньня.

Інспэктар павінен быць таварышом настаўніка, чалавекам, які можа паказаць пэдагагічны мэтад, дапамагчы пры выбары падручнікаў, кніжак на чытаньне. А дзеля ўсяго гэтага ён павінен сачыць за ўсімі галінамі справы народнае асьветы, быць нячужым у сучасных пэдагагічных напрамках.

Інспэктар павінен выпрацаваць сабе плян першапачатковага знаёмства з кожнаю школаю, або ўстановаю.

Жывая справа школы пастаянна высоўвае і становіць на чаргу ўсё новыя і новыя запросы. Заданьне інспэктара ня толькі чула лавіць гэтыя запросы жыцьця, але і зьбіраць матар'ялы дзеля іх вырашэньня; быць тою скарбніцаю, куды будзе зьбірацца рэзультат дасьледу настаўніцтва цэлага павету ці раёну.

Інспэктар далёка не павінен абмяжоўваць сваю дзейнасьць абглядам вучэбнае й выхаваўчае галіны школ. Ён павінен клапаціцца аб становішчы школы ўсебакова. Яго заданьне — быць знаёмым з усімі гаспадарчымі замерамі школы, уваходзіць ва ўсе матар'яльныя патрэбы школ і настаўніка,—як фактара школы, ва усе непаразуменьні, якія вынікаюць у яго з мясцовым насяленьнем ці мясцоваю ўладаю і г. д.

Школа ня можа і не павінна жыць адарваным жыцьцём ад мясцовага насяленьня; дзеля гэтага інспэктару патрэбна азнаёміцца з гэтым бокам мясцовага жыцьця. Ён павінен карыстацца ўсякім выпадкам дзеля таго, каб самому пагаварыць аб патрэбах школы і з сельскім саветам і з працаўнікамі вал. вык. камітэту. Такія перагаворы асабліва карысны для самай школы і настаўніка.

Найбольш асьцярожна, тактычна і чула павінен адносіцца інспэктар да беларусізацыі школы і настаўніцтва.

Усе тыя веды, якія набывае інспэктар пры аб'езьдзе школ, патрэбны дзеля разуменьня школьнае справы і кіраваньня ёю. Той, хто больш знаём са ўсімі школьнымі дробязямі, больш забясьпечан ад памылак і можа з большаю надзеяю на посьпех рабіць уплыў на справу. Праўдзівы-ж уплыў на справу, як і аўтарытэт, набываецца гадамі, і ён нязьменна будзе ўсіляцца з павялічэньнем досьледу і знаёмства інспэктара з асьветнымі справамі і ўстановамі павету. А дзеля гэтага Камісарыяту Асьветы даўно пара пакінуць назначаць часовых, выпаўняючых абавязкі і іншых інспэктараў - гастралёраў, бо гэта шкодна адбіваецца на справе асьветы.

Мік. Касьпяровіч.

У Савеце Народных Камісараў Беларусі.

Дарожная справа.

З мэтай бліжэйшага азнаямленьня з дзейнасьцю Дарожнага Аддзелу Мясцовага Транспарту і прадстаўленьня Савету Народных Камісараў больш падрабязнага дакладу пастаноўлена ўзлажыць на асобную камісію, выбраную Прэзыдыумам Ц.В.К., абавязак больш падрабязнага азнаямленьня з працай Дарожнага Аддзелу, прычым асаблівую ўвагу зьвярнуць на выяўленьне вось якіх пытаньняў:

а) Аб ходзе працы Дарожнага Аддзелу па рамонту мастоў дробнай значнасьці.

в) Датычна рамонту дарог, зробленага Дарожным Аддзелам і расходу Дарожн. Аддзелам сродкаў, адпушчаных Прэзыдыумам Ц.В.К.

с) Выяўленьне парадку расходаваньня матар'ялаў, адпускаемых усімі лясьніцтвамі на рамонт мастоў.

Па пытаньню аб далейшай арганізацыі Праўленьня Дарожных Аддзелаў пастаноўлена лічыць карысным уключыць яго ў Камунальны Аддзел пры Народным Камісарыяце Ўнутраных Спраў Беларусі.

Палепшаньне быту вучоных.

Зацьверджана палажэньне аб Беларускай камісіі па палепшаньню становішча вучоных.

Падрыхтоўка да акцябрскай урачыстасьці.

Дзеля арганізацыі акцябрскай урачыстасьці 7-га лістапада г. г. зложана спэцыяльная камісія з прадстаўнікоў Ц.Б.К.П.Б., Цэнтр. Вык. Кам. Беларусі, Ц.К.К.С.М. Беларусі і Галоўпалітасьветы ў складзе т.т. Левіна, Усьпенскага, Шукевіча, Стапэўскага і Пінхасіка. Гэта камісія запрапанавала павятовым парт. камітэтам зьвярнуць асаблівую ўвагу на арганізацыю ўрачыстасьці на вёсцы. Дзеля гэтага ўстанаўліваюцца пункты, у якіх будзе адбывацца ўрачыстасьць для цэлага раёну вёсак.

Нар. Кам. Асьветы і Ц.К.К.С.М. Беларусі даручана апрацаваньне сьвяткаваньня сярод дзяцей.

Па Менску.

Вынікі перавыбараў.

Выбары па Менску закончаны. Выбрана дэпутатаў 175, кандыдатаў 122. З іх—дэпутатаў камуністаў 147, беспартыйных 28; кандыдатаў камуністаў 84, беспартыйных 38.

Здабытак чужаземнай літэратуры.

Загадчыку дзяржаўнай і ўнівэрсытэцкай бібліятэкі выдана $1^1/_2$ міліярда рублёў на здабытак чужаземнай літэратуры.

Дапамога вучоным.

Камісіяй па палепшаньню становішча вучоных дасягнута згода з Народным Камісарыятам Замежнага Гандлю аб атрыманьні з-заграніцы адзежы і рэчаў першай патрэбы.

Перадача навуковай бібліятэкі.

Управай Б. Д. Ун. атрымана паведамленьне аб перадачы Ўнівэрсытэту бібліятэкі і навуковага габінэту ад катэдры гісторыі рэлігіі Смаленскага Ўнівэрсытэту.

К залічэньню студэнтаў.

Усе студэнты, якія прыняты ў Беларускі Дзяржаўны Ўнівэрсытэт, павінны у працягу двух тыдняў падаць сэкратару па студэнцкіх справах вось якія дакуманты: мэтрычныя выпісі, арыгіналы пасьведчаньняў аб асьвеце, засьведчаныя натарыяльным аддзелам Народнага Камісарыяту Правоў копіі учотных картачак Менскага Павятовага Вайсковага Камісарыяту.

Студэнты, не падаўшыя ў працягу двух тыдняў пералічаных дакумэнтаў і незарэгістраваныя ў сэкратара, выбываюць з ліку студэнтаў.

ны Е. Ф. Карскі прыводзіць малітву беларускага селяніна 18 веку вось якога зьместу:

«Слава цабе господзи, сущую, часнѣйшую, избранны воявода, радуйся нявѣста, уся чины манашинская, святая трапѣза... и кала и двара, и скацинки и шарсцинки, али луй нас да канца вѣка. Аминь. И шарони, господзи, па души и па цѣлу, на жонки и па дзѣткамъ, святое сягодня, святое и завтрѣ".

„Приведенная молитва,—кажа прафэсар Е. Ф Карскі,—соотвѣтствуетъ не асобенно давней дѣйствительности: еще въ XIX столѣтіи, уже къ ... его сдѣланы этнографами записи подобныхъ молитвъ".

Пішучаму гэтыя радкі ня раз прыходзілася чуць ад беларускіх сялян у жывой гутарцы анэкдоты аб малітвах. Яны гаварылі розныя „Мейцы сына" і „Вотча наш" вельмі сьмешна, перамешана густа няпрыстойным зьместам. І зусім зразумела, бо на гэта ўсё, не разумеючы слоў малітвы і ня веручы сваім духоўным настаўнікам, селяне глядзелі не як на сваё, а як на нешта чужое, з чаго можна час-ад-часу пашуткаваць. Гэтая ўся біліберда адбівалася здаровым розумам працоўнага чалавека.

Селянін меў свайго здвечнага бога. Гэты бог называўся Працай. Жывучы спакон вякоў на ўлоньні прыроды сярод пушчаў, балотаў і угоў у вечнай працы, яго здаровы прыродны інстынкт служыў яму сталёвай сьцяной проціў такога бога, які бароніць толькі гультаёў—багачоў, а няволіць мужыка. «Хам» меў свайго клясавага бога Працы, якога паводлуг пораў году, у часы адпачынку і сьвяткаваў. Ва ўсіх сваіх урачыстасьцях і сьвяточных рытуалах беларускі селянін васхваляў Працу, г. з. чалавечую здаровую і карысную творчасьць. Паэтычнае гадавое кола беларускіх народных сьвяткаваньняў хрысьціянскае духавенства называла «паганым». Гадавыя абраднасьці нашага ратая былі, праўда, прымітыўныя і простыя, але затое былі наскрозь праніпнуты духам і ідэяй працы і штодзённых сялянскіх патрэб. Гэта было здвечным цэрамоніялам, без якога ніякая сьветлая і высокая чалавечая ідэя абыходзіцца ня можа. Гадавыя сьвяткаваньні, урачыстасьці дзеля адпачынку, пад'ёму духу і ўзмацаваньня ідэяў у псыхіны мас ужываюць і расейскія фэдэратыўныя Савецкія Рэспублікі. У нас ёсьць цяпер бадай поўны рэвалюцыйны каляндар. Так што, гледзячы з гэтага пункту, мы ня можам строга судзіць беларускае сялянства за яго здвечныя «паганскія» гадавыя сьвяткаваньні. Калі ў іх і здараліся забабоны, як вера ў русалак, дамавікоў, лясуноў і інш., дык гэта быў толькі ўзьверхні налёт, адгалосак рэлігіі і яе адваротная старана, але сутнасьць гэтай «паганшчыны» фактычна была толькі Праца і апяваньне сялянскай штодзённшчыны, як, напр. у песьнях калядных, вясновых, жніўных, талочных і г. д., у якіх адмалёваны ўвесь сялянскі быт, усе яго жыцьцёвыя патрэбы.

Апрача гэтага „«паганскія» сялянскія сьвяткаваньні былі той вогненай кузьняй, у якой спрадвеку тварылася народная вусная літэратура, народны тэатр і іншыя мастацка-паэтычныя выяўленьні народнай творчасьці, якія замянялі няграматнаму гаротнаму селяніну кнігі, тэатры і іншыя забавы буржуазіі.

Гадавы культ прыроды служыў з веку ў век нашаму селяніну тым вогнішчам натуральнай і здаровай культуры, да якой ратай рваўся інстынктыўна. Вельмі памыляюцца тыя, хто лічыць нашыя народныя абраднасьці за знакі цемнаты.

Гэта добра разумелі яшчэ колькі сот гадоў таму назад прадстаўнікі хрысьціянскай цэрквы, якія вялі неміласэрдую барацьбу проціў «паганшчыны», «народных ігрышчаў», «скамарохаў» і іншых «сатанінскіх» учынкаў на вёсцы. Хрысьціянская цэркаў чула ў гэтым паэтычным народным культе Працы вялікую небясьпеку для бога папо, цароў і ўсіх эксплёататараў працоўнага люду, якія панавалі па ўсіх краёх зямлі. Змаганьне было рознае – у цэркаў заганялі людзей нагайкамі, былі забаронены ўладай пад страхам кары народныя забавы, замест якіх стараліся карміць народ «духоўнай стравай» папоў і ксяндзоў, вабячы народ пышнасьцю «божых дамоў», убранымі золатам і дарагімі каменьнямі «божую сямейку», вялікаю плоймай «сьвятых абразоў» і рознымі «сьвятымі мошчамі» і «цудамі», якія духавенства фабрыкавала направа і налева. Цэркаў і касьцёл мігацеліся ў золаце, срэбры, дыямэнтах, шоўку і ядвабах; папы і ксяндзы апраналіся пышна, тэатральна, але здольным артыстам па на Езуса не папанцавала захапіць працоўны люд цалком у свае тлустыя і моцныя лапы. Надта моцна ратай адчуваў на сваіх балючых плячох увесь страшны цяжар Езусавага тэатру, які каштаваў селяніну шмат поту і крыві. Не ўздавальваючыся гэтым, духавенства ўздумала новую прывабу для «цёмнага люду: пачалі з амбону з пад шатаў «крыжу мілосьці і дабра» гаварыць казаньні проціў «нехрысьцяў», клікалі да пагромаў на жыдоў, выдумляючы казку аб тым, нібы жыды ўжываюць хрысьціянскую кроў. Ва ўсім гэтым хрыстусовым камэдыянтам шчыра дапамагалі нагайкамі і штыкамі царскія жандары. Рэдка калі працоўны люд паддаваўся на гэтую вудачку.

Урэшце, пасьля скасаваньня паншчыны, пачалі ўжываць новы спосаб закабаленьня народу, самы хітры і радыкальны спосаб—праз грамаду. Пазадчынялі, так званыя, царкоўна-прыходзкія школы па валасьцёх і некаторых вёсках і духоўныя і настаўніцкія сэмінарыі ў павятовых гарадох. У гэтых царска-царкоўных школах гадавалі з сялянскіх і з болей заможных клясаў дзяцей для бацюшкі цара і для пана Езуса шчырых слуг — янычараў. Там фабрыкаваліся чорнасоценныя настаўнікі, папы, дзякі, паліцэйскія, чыноўнікі і іншыя злыдні—царска-божыя палязьнікі для нашага краю. Шмат хто з «адукаваных» сыноў працоўнага люду, пасьля пічканьня іх у школах спэцыфічнымі ура-навукамі, пераходзілі ў лягер буржуазіі і рабіліся самым дзікімі ўгнятацелямі сваіх-жа братоў. Яны корчылі з сабе паноў, сарамiліся сваіх родных бацькоў-«мужыкоў», якіх к сабе на парог ня пускалі.

Ня гледзячы на ўсё гэта, гушча народная ішла сваім натуральным шляхам, і тыя здаровыя і праўдзівыя погляды яе на ўсё акружаючае, якія гартаваліся і выпукляліся з роду ў род, не зьмяняліся ні на крок: праца ўправічае лёгіку, аздараўляе розум, а блізкасьць да прыроды не дазваляе нават няграматнаму чалавеку верыць у тое, што проціў прыроды, проціў яе назначэньняў і мэтаў. Гэта значыць, што працоўны люд вёскі не падаўся цалком шматвекавой агітацыі духавенства і паноў. Ратай вышаў з тысячалетняга мора зьдзеку і цемры яшчэ ня зусім пакалечаным, і ён не такі цёмны, як шмат хто думае.

У доказ гэтаму можа служыць вялізарная «галубіная кніга» народнай творчасьці, у якой мы знаходзім праўдзівы адбітак народнай думкі, яго сьветапогляду, яго натуральнага разуменьня бажства, цудаў, хрыстусовых камэдыянтаў, паноў і іншых гультаёў зямлі і неба.

Зірнём на тыя народныя казкі аб духавенстве, сьвятых, багох, аб чараўнікох, шаптунох і аб панох, якія стварыліся не пад уплывам апошняга рэвалюцыйнага часу, але перадаваліся беларускімі казаньнікамі з роду ў род; казак такога характару ёсьць у беларускай народнай творчасьці вельмі багаты цыкль, можна набраць матар'ялу на вялікі том, але тут мы дадзёма для прыкладаў толькі некаторыя з іх, самыя характэрныя і кароткія.

(Працяг будзе).

З. Бядуля

Бюльлетэнь № 71

Менскай Мэтэоролёгічнай Станцыі

Галоўнай Фізычнай Обсэрваторыі

пры Менскай Дасьледчай Балотнай Станцыі.

За 9 і 10 кастрычніка 1922 году.

СТРУМЭНТ.	1 гадзіна дню.	9 гадз. вечара.	7 гадз раніцы
Баромэгр	752,5 m/m	754,3 m/m	756,1 m/m
Тэрмомэтр	4,8°	3,4°	—2,4°
Максымальны тэрмомэтр	4,9°	4,9°	3,6°
Мінімальны тэрмомэтр	2,0°	3,2°	—2,6°
Вільгаць параўнаўчая	67°/o	76°/o	100°/o
Асадкі ў мілімэтрах	—	—	—
Грунтавы тэрмомэтр на глыбіні 0,8 м.	8,0°	7,8°	7,9°
« » « » 0,4 мэтра	6,7°	6,6°	6,2°

Раніцой шэрань.

Згублены:

Бежанск. кніж., выд. Багуслоўскім Ваг. Вык. Кам., Сачковай І.У., кв. 1035-б.

— Украдзена партыйнае дзела з анкетай Усерас.перапіс., Маскоўск. арганіз., гарадзкога раённага каміт., Болумскага раёну к парт. білету за № 112869, Інвентажа В.Н, кв. 1036 б.

— Часов. від на жыхар., выд. Гомельскай Гар. Міліц., Сандальновай К. І., кв. 1037-б.

— Мэтрычн. спраўка, выд. Менск Загсам, Клінцэвіча А.С., кв. 1038-б.

— Правіз. карт., выд. 9 вуч. Сл. Сувязі Заходн. чыгун. на 1922 г. Лобанка К. Н., кв. 1039-б.

— Пасьведч. асобы, выд. 37-м Ваен.-Дорожн. атрад за № 1551, Шумскага В. А., кв. 1040-б.

— 1) Пасьведч. асобы, выд. Дзярж. Паліт. Управ. за № 506; 2) членскі біл., Яртэміка І. Н., кв. 1041-б.

— 1) Біл. беспрац., выд. Менск. Бірж. Працы; 2) Учотна-воінскі біл., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. за № 4810, Сяргеева Н. С., кв. 1042-б.

— Лічн. карт., выд. Беларускім Вал. Ваен. Аддз. за № 30, Гуліса К. С., кв. 1043-б.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Новасадава Л. І., кв. 1044-б.

— Пасьведч. асобы, выд. Менск. Палітэхнічн. Інстытут. за № 1622, Крэмеза В. Н., кв. 1045-б.

— Парт. біл., выд. Ігуменск. арганізац. Дудзіцк. раёну за № 7255, Стругача, кв. 1046 б.

— Заборн. кніж., выд. каапэрат. харчавікоў, Шусера Ю.Л., кв. 1047-б

— 1) Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам.; 2) Пасьведч. асобы; 3) Адпуск. біл., выд. вячэрн. Белрабфакам і іншыя дакум., Слагода І К., кв. 1048 б.

— 1) Пашп., выд. Лебедзеўскай Валасн. Управ. за № 133, 2) Мэтрыка, выд. Груздаўскай царквой; 3) Шлюбны выпіс, выд. Кандрацьцеўскім Валасн. Вык. Кам.; 4) Пасьведч. аб сканчэн. 2-хкляснай Лебядзінскай шк., Трасьцінскага О.Е., кв. 1049-б

—

— Лічн. карт., выд. Заслаўскім Вал. Ваен. Аддз. і іншыя дакумэнты, Наркевіча А. А. кв. 4788.

— Пашп. сямейны, выд. Кусталзеўскай Гар. Міліц., Ясінскіх В. Н. і І. А., кв. 4789.

— Лічн. карт., выд. Самахвалавіцкім Вал. Ваен. Аддз. № 119, Сачкова Ф. С., кв. 4790.

— Лічн. карт., выд. Зыранскім Вал. Ваен. Аддз. Томскай губ., Мадісона А. Е., кв. 4791.

— 1) Звальніцельны біл., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 2461; 2) ордэр на дровы, выд. саюз. Нар. Харч. № 2601, Ліўшыца Я. Л., кв. 4792-4793.

— Пашп., выд. Гатчынскім Вал. Вык. Кам., Фёдаравай Е.С. кв. 4794.

— Лічн. карт., выд. Койданаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 35, Халечыца М. В., кв. 4795.

— Пасьведч. на скарачэньню штатаў, выд. Менск. Ваен. Шпіталем, Сяргеевай П. О., кв. 4796.

— Пасьведч. аб сканч. 7-ай групы 7-ай Менск. Сав. школы. Рубенчык С. І., кв. 4797.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 417, Дэмалта А. М., кв. 4798.

— Часов. сямейны від на жыхарств., выд. Менск. Гарадзк. Міліц. № 3657, Галуб Р. І., кв. 4799.

— Пашп., выд. Нейгаузенскай Вал. Упр. Ліфляндзк. губ., Кунус Э. І., кв. 4800.

— Пашп. сямейны, выд. Менск. Паліц. Упр. № 720, Левінсон М. Г., кв. 4801.

— Часов. від на жыхарства, выд. Менск. Гар. Міліц. № 6663, Жукоўскай Х. С., кв. 4802.

— Часов. від на жыхарства, выд. Менск. Гар. Міліц., Белінай Х. І., кв. 4803.

— Лічн. карт., выд. Новасёлкаўскім Вал. Ваен. Аддз., Цэхановіча І. В., кв. 4804.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. раждж. 1894 г., Сьліжэўскага К. М., кв. 4805.

— Часов. пасьведч., выд. Менск. Ваен. Спортцэнтр. № 27-б, Віндлера І. Х., кв. 4806.

— Учотн. адрэз. «В», выд. Мабіліз. Аддз. Заходн. чыгун. № 741, Піскуна З. С., кв. 4807.

— Лічн. карт., выд. Станькаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 118, Малашко П. А., кв. 4808.

— Лічн. карт, выд. Радашкавіцк. Вал. Ваен. Аддз. № 22, Жылача І. П., кв. 4809.

— Лічная карт., выд. Койданаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 81, Пятруцкага І. А., кв. 4810.

— Два пашп., выд. Менск. Паліц. Управ., Рудзіцкіх Л. Б. і Х. Э.Х., кв. 4811.

— Лічн. карт., выд. Менск Пав. Ваен. Кам., Мураха Л. Г., кв. 4812.

— Пашп., выд. Менск. Гар.Міліц., Жураўскага М. І., кв. 4813.

— Пашп., выд. Менск. Паліц., Управ., Пупко Я. Л., кв. 4814.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 413, Мурдуховіча М. Г., кв. 4815.

— Лічн. карт., выд. Бяларуцкім Пав. Ваен. Кам. № 71, Дзімітровіча Н.Г., кв. 4816.

— Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц., № 1115, Бехера І.-Л. Ш., кв. 4817.

— Пашп., выд. Краснасельскай Мяшч. Управ., Гальперна М.-Ш. С., кв. 4818.

— Лічн. карт., выд. Сяміпалацінскім Пав. Ваен. Кам.; 2) часов. від на жыхар. выд. Сяміпалацінскай Гар. Міліц., Рака В. М., кв. 4819—4820.

— Лічн. карт., выд. Радашковіцк. Вал. Ваен. Аддз. № 701, Сангалевіча О. І., кв. 4821.

— Пасьведч. аб хваробе, выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. ад 18-га жніўня 1920 г., Хацяновіча В. І., кв. 4822

— Лічн. карт., выд. Харкаўскім Пав. Ваен. Кам., Плужніка М. З., кв. 4823.

— Лічн. карт., выд. Хаценіцкім Вал. Ваен. Аддз. № 16, Дзерыбга Г. І., кв. 4824.

— Часов. пасьведч., выд. Менск. Ваенспортцэнтр., Рудніцкага П. А., кв. 4825.

— 1) Парт. біл., выд. Бахмуцкай арганізац. за № 873246; 2) лічная карт., выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз., Гука В. Т., кв. 4826.

— Лічн. карт., выд. Радашковіцк. Вал. Ваен. Аддз. за № 33, Танковіча В. М., кв. 4827.

— Пашп. сямейны бестэрміновы, выд. Слуцкай павят. паліц. управ., Рубінштэйн С. Г., кв. 4828.

— Лічн. карт., выд. Заслаўскім Вал. Ваен. Аддз. за № 675, Пепіка І. М., кв. 4829.

— Лічн. карт., выд. Заслаўскім Вал. Ваен. Аддз. за № 42, Пепіка А. І., кв. 4830.

— Пасьведч. студэнцк., выд. Фак. Грамадз. Навук БДЗУ, Гінзбурга І. Ю., кв. 4831.

— Лічная карт., выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз. за № 24, Лісіца Ф. Н., кв. 4832.

— Часовы від на жыхарст., выд. Менск. Гар. Міліц., Снавалкінай Ю. С., кв. 4833.

Пашпарт бестэрм., выд. Новагрудзкай Паліц. Упр., Шагідзевіч А. Х., кв. 4834.

— Пашп. сямейны, выд. Менск. Мяшч. Упр., Фрайвішавых С. А. і Р. І., кв. 4835.

— Часовы від на жыхарст., выд. Менск. Гар. Міліц., Фунт Ф. Г., кв. 4836.

— Лічн. карт., выд. Мазырскім Павят. Ваен. Кам. за № 4839, Налецько В. Л., кв. 4837.

— Лічн. карт., выд. Пятрыкоўскім Вал. Ваен. Аддз. за № 673, Шульмана Я. М., кв. 4838.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Лебедзева Г. П., кв. 4839.

— Пашп., выд. Менск. Паліц. Упр., Стронгін Г. Г., кв. 4840.

— Пашп. сямейны, выд. Смаргонскай Мяшч. Упр., Магіцоў С.-Л. Х. і Г. С., кв. 4841.

— Пашп., выд. Гэйна-Слабодзкай Вал. Упр. за № 303, Кохана І. В., кв. 4842.

— Пашп., выд. Менск. Мяшч. Упр., Лібэрштэйна Ш. Г., кв. 4843.

— Лічн. карт., выд. Слабода-Парышаўскай Вал. Ваен. Аддз. за № 296, Каржэя І. А., кв. 4844

— Пасьведч., выд. Менск. жылоўскім каміт. за № 629, Гурвіча І. Ш., кв. 4845

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. за № 485, Варацецкага М. Т., кв. 4846.

— Пашпарт, выд. Рудомінскай Мяшч. Упр., Гравец Б. Т., кв. 4847.

— 1) Пашпарт, выд. Аршанскай Гар. Міліц.; 2) пасьведч. асобы з фатаграф. карт., выд. Менск. тамажн., Галацюка В. В., кв. 4848-4849.

— Часовы від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц. за № 127, Дыкштэйна Г. Ю., кв. 4850.

— Лічн. карт., выд Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз. за № 44 і інш. дакум., Касьцюка Н. А., кв. 4851.

— Кандыдацкая карт., выд. Ляхаўскім раён. кам., Саковіча І. Т., кв. 4852.

— Лічн. карт., выд. Бяларуцкім Вал. Ваен. Аддз. за № 5, Ярмольчыка М. Л., кв. 4853.

— Пашп. кніжка, выд Холмскай Паліц. Упр., Альбэртштэйн Ф. І., кв. 4854.

— 1) Правізыён. карт. за № 69676; 2) пасьведч. асобы за № 41986, выд. Менск. Сл. Цягі Заходн. чыг., Лісічына В. А., кв. 4855.

— Пашп. сямейны, выд. Менск. Паліц. Упр., Гайдуковічаў І. І., Х. О., А. І. і М. І., кв. 4856.

— Членск. кніжка, выд. саюзам харчавікоў за № 323, Канера А. Б., кв. 4858.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. за № 261, Верамчука Д. Л., кв. 4859.

— Мэтрык., выд. Менск. Заксам, Рабіновіч Л. Х., кв. 4860.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. за № 684, Дразда А. Ф., кв. 4861.

— Лічн. карт., выд. Крэмянчугскім Пав. Ваен. Кам., Гелінскага Ш. Г., кв. 4862.

— Лічн. карт., выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз, Зенкевіча О. К., кв. 4863.

— Лічн. карт., выд. Самахвалавіцкім Вал. Ваен. Аддз № 74, Борніка А. К., кв. 4864

— Лічн. карт., выд. Сёмкава-Гарадзецкім Вал. Ваен. Аддз. № 64, Адамовіча М.М., кв. 4865.

— Лічн. карт., выд. Койданаўск. Вал. Ваен Аддз. № 182, Казадзея П. Ф., кв. 4866.

— Звальніц. біл., выд. Менск.Пав. Ваен. Кам. № 816/8588, Саўчыка К. Ф., кв. 4867.

— Пашп., выд. Менск. Мяшч. Управ., Грынзбурга З. І., кв. 4868.

— Пасьведч. асобы; пасьведч. аб звальненьні са службы, выд. 21 мі Кав. Курс. імя Ц. В. К. Беларусі, Заржыцкай Е. А., кв. 4869.

— Членск. біл., выд. К.С.М.Б.; пасьведч. іждзівенскае, выд. член. Гомельск. саюз. дрэваапрацоўнік. Мірэнбургам Міпымым, Мірэнбург Ч. Г., кв. 4870.

Адкрыта падпіска

— НА ГАЗЭТУ —

„Савецкая Беларусь"

на кастрычнік месяц.

Падпісная плата:

звычайная . . . 225 руб.

льготная . . . 125 руб.

Падпіска прымаецца ў Менску—у Контрагэнцтве Ц. В. К. Б. (*Петрапаўлаўская, 8*), у павятовых аддзяленьнях Контрагэнцтва і ва ўсіх пачтова-тэлеграфных кантарах Беларусі.

Прымаецца падпіска на цэнтральныя газэты на кастрычнік месяц

УМОВЫ ПАДПІСКІ.

НАЗВЫ ГАЗЭТ.	Падпісная цана. (грашовымі знакамі 1922 г.)
«Ізьвесьція» Усерас. Цэнтр. Выкан. Камітэту	250
«Праўда»	250
«Эканамічнае жыцьцё»	250
«Труд»	250
«Бедната»	160
«Дэр Эмэс»	130

«Раб. газэта», «Гудок», «Раб. Масква» і інш. па кошту, адзначанаму на загалоўку газ.

Контрагэнцтва Ц. В. К. Б.

— Часов. від на жыхар., выд. Кіеўскай Гар. Міліц., Браіона, кв. 4871.

— Пашп. бестэрм., выд. б. Менск. Губэрнск. прысутств. № 15741, Дашкевіча А. І., кв. 4872.

— 1) Часов. від на жыхарст., выд. Вялікалуцкай Пав. Гар. Міліц.; 2) бежанск. карт., выд. Вялікалуцк. Эвакуац. Кам., Таўгіна О. В., кв. 4873-4874.

— Часов. від на жыхар., выд. Гомельск. Гар. Міліц., Сьцеблін-Камінскай Е. Г., кв. 4875.

— Лічн. карт., выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз. ражд. 1885 г., Ламаноўскага І. П., кв. 4876.

— Лічн. карт., выд. Бяларуцкім Вал. Ваен. Аддз. № 28, Мікульчыка К. Я., кв. 4877.

— 1) Лічн. карт., выд. Заслаўск. Вал. Ваен. Аддз.; 2) Пасьведч. асобы, выд. Заслаўск. Вал. Вык. Кам., Баляева Е. І., кв. 4878.

— Членск. кн., выд. Саюз. Прац зямлі і лесу, Мезяя М. І., кв. 4879.

— 1) Лічн. карт., выд. Уфімскім Пав. Ваен. Кам; 2) Пашпарт, выд. Уфімск. Гар. Міліц., Закатова П. Ф., кв. 4880.

— Часов. від на жыхарства, выд Менск. Гар. Міліц., Янушкевіча І. І., кв. 4881.

— Часов. від на жыхарства, выд. Менск. Гар. Міліц., Хасеневіча Я. Р., кв. 4882.

— Лічн. карт., выд. Забалацкім Вал. Ваен. Аддз. № 31, Падліпскага Янкеля, кв. 4883.

— Лічн. карт., выд. Цараўскім Вал. Ваен. Аддз. № 114, Некрашэвіча Іосіфа, кв. 4884.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Кунцэвіча А. А., кв. 4885.

— Лічн. карт., выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз., Стрыго І. П., кв 4886.

Лічн. карт., выд. Заслаўскім Вал. Ваен. Аддз., Камісара Б. І., кв. 4887.

— Часов від на жыхарства, выд. Менск. Гар. Міліц., Вайсбэрга Ф.А., кв. 4888.

— Лічн. карт., выд. Сеньніцк. Вал. Ваен. Аддз. № 52, Кавалёва П. К., кв. 4889.

— Лічн. карт., выд. Сеньніцк. Вал. Ваен. Аддз. № 141, Пількевіча В. Н., кв. 4890.

— Лічн. карт., выд. Койданаўск. Вал. Ваен. Аддз. № 33, Харл[illegible] А. З., кв. 4891.

— Патэнт, выд. Нар. Кам. Г[illegible]шовых Спраў Бел. № 3335, Корса[illegible] Д. А., кв. 4892.

— Беж. біл., выд. Эвак. Кам. м-ка Жыздры, Калужацк. губ. у 1918 г., Прупас Р. Х., і Н. Л., кв. 4893.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Лур'е Н. М., кв. 4894.

— Лічн. карт., выд. Бяларуцкім Вал. Ваен. Аддз., Суботко І. М., кв. 4895.

— Пасьведч. асобы, выд. Парыцкім Вал. Вык. Кам., Гарэлік Р. П. кв. 4896.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 1791, Івашка А. О., кв. 4897.

— Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц. № 10544, Івашко А. О., кв. 4898.

— Лічн. карт. выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз., Зьмітровіча [illegible] Ф., кв. 4899.

— Лічн. карт., выд. К[illegible]наўск. Вал. Ваен. Аддз. № 31, К[illegible] А.С., кв. 4900.

— Лічн. карт., выд. Станькаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 24, [illegible]ганава Г. І., кв. 4901.

— Лічн. карт., выд. Станькаўскім Вал. Ваен. Аддз. № 79/80, Барысэвіча В. В., кв. 4902.

— Мэтрычн. выпіс, выд. Менск. Катэдр. Касьцёл., Блюдзіс Б. А., кв. 4903.

— Лічн. карт., выд. Сеньніцкім Вал. Ваен. Аддз., Жыдовіча І. К., кв. 4904.

Часов. від на жыхар., выд. Менск. Гар. Міліц., Ліўшыц Х. Я., кв. 4905.

— Пашп., выд. Благавешчанск. Паліц. Управ. Чэкалінай С. Ф., кв. 4906.

— Зачотн. кн., выд. Бел. Дз. Ун. № 202, Форэр Р. М., кв. 4907.

— Лічн. карт., выд. Самахвалавіцк. Вал. Ваен. Аддз. № 89, Шкурдзюка М. В., кв. 4908.

— Пашп., выд. Крупскім Мяшч. Стараст., Гельдзіна М. З., кв. 4909.

— Лічн. карт., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам. Дзятлава Г. І., кв. 4910.

1-я Савецкая друкарня   Дзяржаўнае выдавецтва Беларусі. Менск   Р. Ц. (№ 938)